

ELŐTERJESZTÉS a települési önkormányzat képviselő-testületéhez

Tárgy: Átfogó értékelés az Önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak 2020. évi ellátásáról

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 96. § (6) bekezdése szerint a települési önkormányzat a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatai ellátásáról minden év május 31-éig – a külön jogszabályban meghatározott tartalommal – átfogó értékelést készít. Az értékelést – a Képviselő-testület általi megtárgyalást követően – meg kell küldeni a gyámhatóságnak. A gyámhatóság az értékelés kézhezvételétől számított 30 napon belül javaslattal élhet a települési önkormányzat felé, amely 60 napon belül érdemben megvizsgálja a gyámhatóság javaslatait és állásfoglalásáról, intézkedéséről tájékoztatja.

Az értékelés tartalmi követelményeit a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet 10. számú melléklete tartalmazza.

A 2020-ra elkészített beszámolót az előterjesztés melléklete tartalmazza.

A Képviselő-testület az értékelés megtárgyalásának és elfogadásának jogkörét a Képviselő-testület Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 39/2018. (IX.26.) Bp. Főv. XII. ker. Hegyvidéki Ök. Kt. rendelet 4. mellékletének 1.14. pontjában az Egészségügyi és Szociális Bizottságra ruházta át.

A Kormány az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó SARS-CoV-2 koronavírus világjárvány következményeinek elhárítása, a magyar állampolgárok egészségének és életének megóvása érdekében Magyarország egész területére veszélyhelyzetet hirdetett ki a 27/2021. (I. 29.) Korm. rendelettel, illetve az Országgyűlés a koronavírus-világjárvány elleni védekezésről szóló 2021. évi I. törvény hatályát meghosszabbította. A veszélyhelyzet jelenleg is fennáll, a Képviselő-testület, illetve a bizottságai nem üléseznek.

A katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46. § (4) bekezdése szerint veszélyhelyzetben a települési önkormányzat képviselő-testületének feladat- és hatáskörét a polgármester gyakorolja. Ennek keretében nem foglalhat állást önkormányzati intézmény átszervezéséről, megszüntetéséről, ellátási, szolgáltatási közzeteiről, ha a szolgáltatás a települést is érinti.

Kérem Polgármester Urat, hogy az előterjesztésben kifejtett indokok és jogszabályi rendelkezések alapján az alábbi határozati javaslatot elfogadni szíveskedjen.

Határozati javaslat:

A katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46. § (4) bekezdésében biztosított hatáskörömben, Budapest Főváros XII. kerület Hegyvidéki Önkormányzat Képviselő-testületének feladat-és hatáskörében eljárva az alábbi döntést hozom:

A Budapest Főváros XII. kerület Hegyvidéki Önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról szóló 2020. évi értékelést elfogadom.

Budapest Hegyvidék, 2021. május „21”.

Fonti Krisztina
alpolgármester

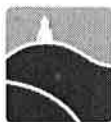
Láttam:

dr. Gottfried-Tusor Gabriella
jegyző

Javasolom a határozat meghozatalát.

dr. Varga-Kovács Emese
irodavezető

Melléklet: 2020. évi átfogó értékelés

ÁTFOGÓ ÉRTÉKELÉS 2020.

1. A település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira

A XII. kerületi állandó lakóhellyel rendelkező személyek száma 2019. december 31-én 57 784 fő volt, 2020. december 31-én 56 432 állandó lakost tartottak nyilván kerületünkben.

A 18 éven aluliak számát korcsoportonkénti bontásban, ugyanerre az időpontra vetítve a következő táblázat mutatja. (Összehasonlítás céljából a táblázat a 2019. évi december 31-i adatokat is tartalmazza.)

Kerületi állandó lakcímmel rendelkező gyermekek száma

	0-3 év	4-6 év	7-9 év	10-12 év	13-15 év	16-18 év
2019. év	2 212	1 908	1 950	1 937	1 800	1 500
2020. év	2 151	1 785	1 915	1 870	1 795	1 524

Az ideiglenes lakcímmel rendelkező gyermekek száma

	0-3 év	4-6 év	7-9 év	10-12 év	13-15 év	16-18 év
2019. év	235	223	191	138	101	106
2020. év	193	195	169	128	124	97

2. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása

2.1. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben (RGYK) részesülők száma, a kérelmezőkre vonatkozó általánosítható adatok, elutasítások száma, főbb okai, önkormányzatot terhelő kiadás nagysága

A Gyvt. a meghatározott feltételek szerint a jogosult gyermek számára rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot állapít meg. A jogosultság – a gyermeket ellátó intézménytípustól függően – különböző kedvezményekre jogosít, mint például ingyenes vagy kedvezményes díjú intézményi étkezés, ingyenes tankönyvellátás. Akinek a gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága 2020. augusztus 1-jén és november 1-jén fennállt, az 2020. augusztus és november hónapokban pénzbeli támogatásban részesült. Ennek esetenkénti összege gyermekenként 6 000 Ft, hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esetében 6 500 Ft.

A pénzbeli támogatás összege 2020-ban összesen 1 023 000 Ft volt.

Gyermekvédelmi kedvezményben 86 gyermek részesült a 2020. év során, hat kérelmet utasítottunk el a család vagyoni vagy jövedelmi helyzete miatt.

2.2. Egyéb, a Gyvt.-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatásokra vonatkozó adatok

2.2.1. Települési rendkívüli gyermekvédelmi támogatás

A támogatásban az a gyermeket gondozó család részesül, amelyik időszakosan létfenntartási gondokkal küzd, vagy létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, és ezért a gyermek eltartásáról más módon nem tud gondoskodni. A támogatás jövedelmi feltétele, hogy a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem nem haladhatja meg a jogosultsági összeghatár 70 %-át (67 000 Ft, fokozottan rászoruló gyermek esetén 81 %-át (77 500 Ft)).

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás 171 gyermek részére került megállapításra 4 445 000 Ft összegben, két kérelmet utasítottunk el jövedelmi és egyéb feltétel nem teljesülése miatt.

2.2.2. Iskolai tanulók szociális ösztöndíja

Az általános iskola 4. osztályának elvégzésétől a szakiskola, középiskola befejezéséig veheti igénybe az a nappali tagozatos gyermek, akinek tanulmányi átlaga a 4-es átlagot elérte vagy meghaladta, és családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a jogosultsági összeghatár 70 %-át (67 000 Ft), fokozottan rászoruló gyermek esetén 81 %-át (77 500 Ft).

A szociális ösztöndíj 51 gyermek részére 2 485 000 Ft összegben került folyósításra. Egy kérelem került elutasításra egyéb feltétel nem teljesülése miatt.

2.2.3. Születési támogatás

Abban az esetben igényelhető, ha a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a jogosultsági összeghatár 70 %-át (67 000 Ft), fokozottan rászoruló gyermek esetén 81 %-át (77 500 Ft), továbbá, ha a gyermeket gondozó család nem rendelkezik a Gyvt. 19. § (7) bekezdése szerinti vagyonnal. A támogatás összege gyermekenként 60 000 Ft.

A 2020. évben 5 gyermek után 300 000 Ft került kifizetésre, elutasítás nem volt.

2.2.4. Tanévkedési támogatás

Akkor adható az általános iskolában, szakiskolában, középiskolában, főiskolán, egyetemen tanuló gyermeknek, ha családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a jogosultsági összeghatár 70 %-át (67 000 Ft), fokozottan rászoruló gyermek esetén 81 %-át (77 500 Ft). A támogatás a gyermek nagykorúvá válása után is megállapítható, ha szakiskola, középiskola nappali tagozatán tanul és a 20. életévét még nem töltötte be, vagy felsőoktatási intézmény nappali tagozatos hallgatója és a 25. életévét még nem töltötte be. A támogatás összege gyermekenként 12 400 Ft.

121 gyermeket részesítettünk tanévkedési támogatásban 1 500 400 Ft összegben. Két kérelmet utasítottunk el magas jövedelem, illetve egyéb feltétel nem teljesülése miatt.

2.2.5. Gyógyászati segédeszköz vásárlásához nyújtott támogatás

A gyermek egészségi állapotának megőrzése vagy helyreállítása céljából igényelhető, naptári évenként egy alkalommal. A támogatásra az a gyermek jogosult, akinek családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a jogosultsági összeghatár 70 %-át (67 000 Ft), fokozottan rászoruló gyermek esetén 81 %-át (77 500 Ft), valamint nem rendelkezik a Gyvt. 19. § (7) bekezdése szerinti vagyonnal.

A támogatás összege a segédeszköz árának 80 %-a, de naptári évenként legfeljebb 35 000 forint. Nem biztosítható támogatás a közgyógyellátás keretében 100 %-ban finanszírozott gyógyászati segédeszközök vásárlásához. A Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő (NEAK) – egykori Országos Egészségbiztosítási Pénztár – által részben finanszírozott segédeszköz vásárlása esetén a támogatás a NEAK finanszírozást meghaladó költségekhez nyújtható, annak legfeljebb 80 %-áig és legfeljebb 35 000 forint összegben.

A támogatás 8 gyermek részére 256 000 Ft összegben került megállapításra, elutasító határozat nem volt.

2.2.6. Fejlesztést igénylő gyermekek támogatása

2018 májusától bevezetett új támogatási forma. Az olyan fejlesztésre szoruló gyermekek részére igényelhető, akik tömegközlekedéssel nem szállíthatók, és ezért a szállításukról gondoskodni kell. Feltétele, hogy a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem nem haladhatja meg a jogosultsági összeghatár 140 %-át (134 000 Ft). A támogatás naptári évenként legfeljebb négy alkalommal állapítható meg, új kérelem benyújtására a megállapítástól számított három hónap elteltével nyílik lehetőség. A támogatás összege negyedévente, gyermekenként 30 000 Ft.

2020. évben nem érkezett támogatás iránti kérelem.

2.2.7. Táborozási támogatás

A gyermek közösségben való részvételének, képességfejlődésének elősegítése érdekében a táborozás költségeihez nyújtott hozzájárulásban tanévenként egy alkalommal az az általános iskolai oktatás

keretében tanulói jogviszonnyal rendelkező gyermek részesíthető, akinek a családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a jogosultsági összeghatár 70 %-át (67 000 Ft), fokozottan rászoruló gyermek esetén 81 %-át (77 500 Ft), valamint nem rendelkezik a Gyvt. 19. § (7) bekezdése szerinti vagyonnal.

Táborozási támogatás az erdei iskola, a Családsegítő és Gyermekjóléti Központ által szervezett táborok, valamint egyéb nyári táborok költségeinek megfizetéséhez nyújtható. A támogatás összege a tábor árának 80 %-a, de naptári évenként legfeljebb 30 000 forint.

2020-ban 7 gyermek részesült 255 100 Ft összegű támogatásban, kérelem elutasítására nem került sor.

2.2.8. Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer

Önkormányzatunk 2020-ban is csatlakozott a programhoz, amely az esélyegyenlőség jegyében támogatja a szociálisan hátrányos helyzetű fiatalok felsőfokú tanulmányait. A pályázatra azok a XII. kerületben állandó lakóhellyel rendelkező, hátrányos szociális helyzetű felsőoktatási hallgatók jelentkezhetnek, akik a képzésre vonatkozó keretidőn belül teljes idejű (nappali tagozatos) alapfokozatot és szakképzettséget eredményező alapképzésben, mesterfokozatot és szakképzettséget eredményező mesterképzésben, egységes, osztatlan képzésben, vagy felsőfokú szakképzésben végzik tanulmányaikat. Pályázhattak továbbá a kiírás évében utolsó éves, érettségi előtt álló középiskolások, vagy felsőfokú diplomával nem rendelkező, felsőoktatási intézménybe még felvételt nem nyert érettségizettek, akik a következő tanévtől kezdődően felsőoktatási intézmény keretében teljes idejű (nappali tagozatos) alapfokozatot és szakképzettséget eredményező alapképzésben, egységes, osztatlan képzésben, vagy felsőfokú szakképzésben kívánnak részt venni.

2020-ban 21 tanuló részére biztosított ösztöndíjat az Önkormányzat. A folyósított támogatás összege 1 825 000 Ft volt.

2.2.9. Hegyvidéki Babacsomag

Az Önkormányzat már a babagondozás első időszakához segítséget kíván nyújtani a szülőnek, ezért 2017. március 1-eje óta minden kerületi újszülöttet babacsomaggal köszönt. A csomagot a területi védőnő a csecsemő születését követő első látogatás alkalmával (a kórházból történő hazaadást követő 48 órában) adja át a családnak.

2020. december 31-éig összesen 2790 Hegyvidéki Baba csomag került ki kisbabákhoz és családjukhoz, *2020-ban összesen 11.899.339,- Ft értékben.*

2.2.10. Egészséges Hegyvidék Program gyermekeket érintő szűrései

Az Önkormányzat által évek óta megrendezésre kerülő – kerületi szintű, illetve oktatási intézményekre fókuszáló – prevenció programok java része a 2020. március 18-tól fennálló pandémiás helyzet miatt sajnos elmaradt. A járványveszély első, tavaszi hulláma alatt a szűrővizsgálatok kormányrendeletben kerültek felfüggesztésre, illetve leállításra. Nem kerülhetett sor sem az Egészségnapok megrendezésére, sem pedig – a digitális oktatásra átállás miatt – a kerületi 7. osztályos tanulókat érintő, dohányzásmegelőző programok, valamint az iskolai újraélesztés tanfolyamok megtartására.

A megvalósult programok:

- az iskolai, illetve óvodai mozgásszervi szűrések – 11 általános és 4 középiskolában, valamint a kerület 12 óvodájában – 1240 tanulót, valamint 576 nagycsoportos óvodást érintettek az elmúlt évben,
- az óvodás korosztályú gyermekek szűrése (látás- és hallásvizsgálat, fogászati szűrés, lisztérzékenység szűrése) teljes mértékben átkerült a gyermekorvosi rendelők egészséges tanácsadóiba, így az óvodákban már csak a lisztérzékenységi szűrés került megszervezésre: a kerület 12 óvodájában a szülői belegegyezés alapján 393 fő nagycsoportos óvodás szűrése történt meg.

2.2.11. Az iskolák által szervezett nyári táborok önkormányzati támogatása

Az Önkormányzat is segíti a táborok megszervezését egyrészt az általa fenntartott táborhelyeken, másrészt „külső” helyszíneken. Ez utóbbiak esetében az intézmények az alapítványaikon keresztül

jutottak a támogatáshoz. A 2020. évben – a korábbi évekhez képest – lényegesen kevesebb tábor tudott megvalósulni a covid járvány miatt.

Az önkormányzati támogatás összege 2020-ban 305 000 Ft volt.

(A táblázatban csak az elnyert és ténylegesen felhasznált támogatások szerepelnek. Nem szerepelnek azok az elnyert támogatások, amelyek az elmaradt táborok miatt visszautalásra kerültek az önkormányzat részére.)

A támogatásokkal és táborokkal kapcsolatos legfontosabb információkat a következő két táblázatban foglaltuk össze:

Önkormányzati telephelyen megszervezésre kerülő táborok					
Pályázó intézmény neve	Pályázat megnevezése	Részvevő gyermekek száma (fő)	A tábor időtartama (nap)	A tábor helye	Támogatási összeg
Sashegyi Arany János Általános Iskola és Gimnázium	Nyári tábor	20	5	Szigetszentmárton	15 700
Svábhegyi Jókai Mór Általános Iskola és Német Nemzetiségi Iskola	Vízitábor	30	6	Szigetszentmárton	34 300
Összesen					50 000

Intézmények saját szervezésű belföldi és külföldi táborai						
Pályázó intézmény neve	Alapítvány neve	Pályázat megnevezése	A tábor helye	Részvevő gyermekek száma (fő)	A tábor időtartama (nap)	Támogatási összeg
Svábhegyi Jókai Mór Általános Iskola és Német Nemzetiségi Iskola	Jókai Iskola Hegyi Oktatási és Nevelési Alapítvány	Művészeti nyári tábor	Belföldi „bejárós tábor)	40	7	98 000
Solti György Zenei Alapfokú Művészeti Iskola	UNISONO Alapítvány	Nyári zenei tábor	Szokolya-Királyrét	30	4	42 000
Városmajori Gimnázium és Kós Károly Általános Iskola	Kálmán Gyula Alapítvány	Vándortábor	Zemplén	33	13	115 000
Összesen						255 000

2.3. Gyermekekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok

2.3.1. Étkezési térítési díj csökkentése

A polgármester a Gyvt. által szabályozott normatív kedvezményen felül a gyermekétkeztetésért fizetendő térítési díjat a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátásokról szóló Budapest Főváros XII. kerület Hegyvidéki Önkormányzat Képviselő-testületének 55/2018. (XII. 17.) önkormányzati rendelete (a továbbiakban: Ör.) szerint, a fizetésre kötelezett kérelmére tovább csökkentheti, ha a kérelmező családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj legkisebb összegének kétszeresét (57 000 Ft), és a gyermeket gondozó család nem rendelkezik a Gyvt. 19. § (7) bekezdése szerinti vagyonnal.

A térítési díjkedvezmény mértéke, ha a családban az egy főre jutó havi jövedelem az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegét nem haladja meg, a személyi térítési díj 90 %-a, ha meghaladja, de nem éri el a kétszeresét, a személyi térítési díj 50 %-a.

Térítési díjkedvezményt 36 gyermek esetében nyújtott az Önkormányzat, egy elutasítás született magas jövedelem miatt.

2.3.2. Szünidei ingyenes és kedvezményes étkezés biztosítása

A Gyvt. alapján az iskolai szünetek ideje alatt ingyenes étkezésben részesült 13 hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermek.

Az Ör. alapján ugyanebben az időszakban kedvezményes térítési díjú ebédet igényeltek további 4, szociálisan rászoruló családban élő iskolás gyermek részére. Az FH Gasztró Kft. által készített levesből, főfogásból és desszertből álló csomagolt ebéd a Németvölgyi Általános Iskolában került kiosztásra.

3. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása

A kötelező gyermekjóléti alapellátások közül az Önkormányzat a gyermekjóléti szolgáltatást és a gyermekjóléti központot (Családsegítő és Gyermekjóléti Központ), a gyermekek napközbeni ellátását (Bölcsődék), valamint a gyermekek átmeneti gondozását, azon belül a családok átmeneti otthonát és a gyermekek átmeneti otthonát (Ferencvárosi Szociális és Gyermekjóléti Intézmények Igazgatósága és az SOS Krízis Alapítvány) szervezi meg.

3.1. Gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalata (alapellátásban részesülők száma, gyermekek veszélyeztetettségének okai, válsághelyzetben levő várandós anyák gondozása, családjából kiemelt gyermek szüleinek gondozása, jelzőrendszer tagjaival való együttműködés tapasztalatai)

A 2015. évi jogszabály változások során kialakult struktúra mellé a **Családsegítő és Gyermekjóléti Központban** 2018-ban létrejött az Óvodai és Iskolai Szociális Segítők munkacsoportja. Ezzel a jelzőrendszeri tagok közül a köznevelési intézményekkel még szorosabb kapcsolatot sikerült kialakítani.

A csoportok az intézményben az alapszolgáltatást nyújtó Család- és Gyermekjóléti Csoport, illetve a hatósági intézkedéssel érintett eseteket kezelő Gyermekvédelmi Csoport. A Központban a törvényben meghatározott speciális szolgáltatások egy részét kiemelt jelentőségük miatt önálló csoportok látják el. Ilyen az utcai, lakótelepi szociális munkát nyújtó Ifjúsági Közösségi Tér, a tanácsadói tevékenységet ellátó Mentálhigiénés-tanácsadó Csoport és az Óvodai és Iskolai Szociális Segítő Munkacsoport.

Az intézmény **Család- és Gyermekjóléti Csoportja** alapellátásban az önkéntesen jelentkező, vagy jelzés útján a szolgálathoz került gyűnékkel és családokkal foglalkozik a családsegítés keretein belül.

A családsegítő feladata a szociális és mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára támaszt nyújtani az életvezetési képesség megőrzésében, visszaszerzésében. Ez jelenthet információnyújtást, problémamegoldást, lelki támogatást vagy ügyintézés is. A csoport kiemelt feladata azon problémátípusok ellátása, melyek fókuszában a gyermekveszélyeztetés valamilyen formája áll. Az ilyen esetek feltárása érdekében jelzőrendszert működtet, és a jelzésekre azonnal reagál. A gyermekveszélyeztetést családsegítői munkával kezeli, amennyiben ez nem lehetséges, szorosan együttműködik a gyermekvédelmi csoporttal az esetkezelés érdekében.

2020-tól a világjárvány kezdete óta a családsegítői munka újabb kihívásokkal szembesült, a családok közül sokan nem várt krízishelyzetbe kerültek. Ezek közül a legsúlyosabb problémák között volt: a munkahely elvesztése következményeként súlyos anyagi és mentális nehézségek, a gyerekek online tanulásából fakadó problémák, családi kapcsolatok romlása, elvált szülők erősödő konfliktusa közös gyerekeikért, gyermeküket egyedül nevelő szülők nehézségei és a szinte mindenkit érintő szorongás a betegség, a bezártság és a bizonytalan helyzet miatt. 2020-ban a szakmai tevékenységek alapján leggyakrabban a következő problémákhoz kapcsolódva kértek segítséget az érintett családok pl.: információnyújtás, ügyintézés, tanácsadás és segítő beszélgetés.

Az ügyfelek ellátása a család- és gyermekjóléti csoportban a tavaszi járványhelyzetben is folyamatos volt, az önkéntesen jelentkező és a jelzett esetek fogadása is zavartalanul működött. Az EMMI útmutatója alapján, a megfelelő védőfelszerelés alkalmazása mellett az intézmény ügyeleti idejében továbbra is biztosított volt a családsegítővel való személyes találkozás.

Az Intézmény legnagyobb létszámú csoportja a Család- és Gyermekjóléti Csoport, ahol a családsegítők 2020-ban együttműködési megállapodás keretében 256 gyermekes családdal végeztek szociális segítő munkát. Az önkéntes segítségkérések, valamint a jelzőrendszertől érkező jelzések alapján 80, korábban

nem ismert gyermekkel került kapcsolatba a csoport. 2020-ban 378 kiskorú volt érintett családsegítésben, ebből 22 gyermek a gyermekvédelmi csoporttal közösen hatósági intézkedésben együttműködve. A családsegítők 11 esetben a járványhelyzetben kialakult krízishelyzet miatt nyújtottak speciális segítséget. Az együttműködési megállapodáson kívüli családok esetében is megnövekedett a segítségnyújtások száma, ez többnyire a járványhelyzetben nyújtott információra, ügyintézésre, adományközvetítésre vonatkozott. 2020-ban a családsegítők közvetítésével 72 gyermekes család kapott a különböző segélyszervezetektől élelmiszeradományt.

A gyermekeket veszélyeztető problémák megelőzése érdekében a Családsegítő és Gyermekjóléti Központ **észlelő- és jelzőrendszer** működtet, együttműködve többek között az egészségügyi és oktatási intézményekkel, különböző hatóságokkal. A Család- és Gyermekjóléti Csoportban ezt a munkakört egy jelzőrendszeri felelős látja el. A legtöbb jelzés jellemzően gyámügyi osztályoktól és oktatási intézményektől érkezett. A kialakult járványhelyzet miatt a korábbi évekhez képest jelentősen megnőtt a fiatalokat érintő pszichiátriai kórképekre vonatkozó kórházi jelzések száma, tovább emelkedett az elvált szülőket és gyerekeket érintő kapcsolattartási problémákra vonatkozó jelzések száma, valamint jelentős volt a védőnői szolgálattól érkező jelzések száma is. Az iskolai- és óvodai szociális segítői munka 2020-ban tovább segítette az oktatási intézményekben a szükséges jelzések bátorítását, így 2020-ban összesen 245 jelzés érkezett az intézményhez.

A járványhelyzetben sem csökkent a jelzések száma. A jelzések nyomán, személyesen vagy online formában, de minden esetben kapcsolatfelvételre került a sor a jelzett családdal, valamint a gyermekes családok esetében azokkal az intézményekkel és munkatársakkal ahová a gyermek jár, illetve akik a gyermekkel kapcsolatban vannak. A jelzések mentén gyakran esetkonferenciát vagy esetmegbeszélést kezdeményeznek a családsegítők. 2020-ban 110 alkalommal szerveztek a családsegítők esetkonferenciát, a hatósági intézkedésekben érintett gyermekek esetében a gyermekvédelmi csoporttal közösen.

Az **esetkonferenciák** célja, hogy az érintett szakemberek együttműködésével, rendszeres konzultációkkal megelőzhető legyen a gyermek veszélyeztetettségének kialakulása. Az elmúlt évek tapasztalati alapján kiemelkedő, hogy a Család- és Gyermekjóléti Csoport által szervezett esetkonferenciákon – amelyek az adott család esetében szerepet vállaló szakemberek és a család együttes részvételével zajló megbeszélések – a jelzőrendszer tagjai az online felület adta lehetőségeket is kihasználva majdnem minden meghívásra megjelentek, aktívan közreműködtek a megállapodások, döntések előkészítésében. Így a tavalyi évhez képest nagyobb számban, hatékonyan sikerült lebonyolítani az esetmegbeszéléseket, esetkonferenciákat is.

Kötelező feladatként 2019. január 1-jét követően alkalmazni szükséges a **szociális diagnózis** felvételét, amely alapja lett a család- és gyermekjóléti szolgáltatások igénybevételének. A diagnózis készítés lehetőségei is – csakúgy, mint a szociális munka – jelentősen megváltoztak a járvány idején. A szociális diagnosztika családsegítői feladatokat is ellát az intézményben, ezért van tapasztalata az intézményhez forduló önkéntes megkeresések, illetve jelzések, krízishelyzetek kapcsán. Az önkéntesen jelentkező családok, gyermekek új típusú problémákkal találták szembe magukat, amiknek megoldásaira nem, vagy csak szűkösen voltak stratégiáik, valamint azonnali megoldást igényeltek. Ilyen problémák voltak pl.: online oktatással kapcsolatos nehézségek (technikai eszközök hiánya stb.), munkahely elvesztése, anyagi gondok és az ebből fakadó lakhatási krízishelyzetek, lelki problémák. A 2020-as évben megnőtt az igény az anyaothtoni, családok átmeneti otthoni elhelyezésre, valamint a támogatott lakhatásra. Ezeknek a szolgáltatásoknak az igénybevételéhez 5 személlyel készült szociális diagnózis, illetve több alapítvánnyal, civil szervezettel jött létre kapcsolatfelvétel.

2020-ban is folytatódott a **korrepetálás** az intézményben, amit egy családsegítő koordinátor lát el. A koordinátor egyeztet az igényekről és a lehetőségekről, a korrepetáláson való részvétel feltételeiről. A korrepetálások a 2019/2020-as tanév második félévében online felületen, a 2020/2021-es tanév első félévében először személyesen, majd később és jelenleg is online felületen folynak (egy 1. osztályos gyermek kivételével, akinél fontos a tanító-segítő személye is). A korrepetitorok tisztában vannak azzal,

hogy a korrepetálást az intézmény a családsegítés részének tekinti. A korrepetitorként foglalkoztatott fejlesztő pedagógus, illetve egyetemi hallgató, példaképként tud szolgálni azoknak a gyerekeknek, akik nehéz viszonyban vannak az iskolával. 2020-ban 40 gyermek részesült korrepetálásban.

2017 októberétől az intézményben folyamatos jelleggel ingyenes **gyermekdráma csoportot** tartottak pszichológus és családsegítő gyermekdráma-vezető kollégák. A foglalkozások célja, hogy a gyerekek ebben a kiscsoportos bizalmi légkörben lehetőséget kapjanak arra, hogy szorongásuk oldódjon, érzelmileg kiegyensúlyozottabbak legyenek és bátrabban induljanak neki az iskolának. A 2019/2020-as tanévben nagycsoportos óvodásoknak tartott csoportot, a járványhelyzet miatt online formában lehetett lezárni. A zárt csoport heti rendszerességgel, 6 fővel működött. A szülők részére szülőcsoportot és egyéni szülőkonzultáció megtartására is sor került.

2020. augusztus 3–8. között Balatonfenyves-Alsóbélatelepen visszatérő vendégként 4. alkalommal **családos tábor** került megszervezésre a családsegítésben lévő gyermekes családok számára. Az üdültetéssel egybekötött program célja, hogy a hasonló élethelyzetekben lévő, a mindennapokban hasonló nehézségekkel küzdő családok egy egymást segítő, támogató, önsegítő közösséggé szerveződjenek. Minden évben olyan, az intézmény által gondozott családokat invitáltunk meg a programba, akik egyedül érzik magukat élethelyzetükben, nehezen küzdenek meg a mindennapi problémáikkal, vágnának társas, támogató és segítő kapcsolatok, ismeretségek létesítésére, vagy nehéz élethelyzetük miatt nincs lehetőségük gyermekeik számára élmények biztosítására, közös családi élmények megszerzésére, közös időtöltésekre. A tábor iránt folyamatosan nagy a gondozott családok körében az érdeklődés. A programban 2020-ban 7 család (27 fő, ebből 19 gyermek) tudott részt venni. A családok közül az egyszülős családok száma minden évben jelentős, 2020-ban 1 család volt kétszülős és 6 család volt egyszülős (édesanyák gyermekeikkel). Életkori bontásban a legfiatalabb résztvevő 4 éves, a legidősebb pedig 84 volt.

Harmadik éve folyamatosan működik a **Hétféligi Családos Szabadidős Program**, amire havi rendszerességgel, szombatonként kerül sor. A résztvevő családok száma változó, alkalmanként 4-5 – többnyire gyermekeiket egyedül nevelő – család vesz részt a programokon, melynek célja, hogy a gyermekes klienscsaládok között a közös, együtt megszerzett, átélt élményeken keresztül kapcsolatok alakuljanak. Egymást támogató, önsegítő kapcsolatok jöjjenek létre, a meglévők pedig tovább erősödjenek.

2020-ban összesen 11 család (8 egyszülős, 3 kétszülős) vett részt a programokon, közülük több család már évek óta résztvevő. Az évente megszervezésre kerülő nyári családos üdülés pedig terepe annak, hogy újabb családokat tudjanak becsatlakoztatni, így a két program egymásra épül.

2020-ban a koronavírus járványhelyzet miatti korlátozások, szabályozások miatt összesen 6 szombaton valósulhatott meg a program, amelynek keretében látogatást tettek az MTM Budapesti Természettudományi Múzeumba, a Fővárosi Fűvészkertbe, a Földalatti Vasúttörténeti Múzeumba, Szent István Bazilikába. A természet közelségét keresve kirándultak a Solymári várhoz, az Árpád-Kilátóhoz, illetve a Budakeszi Arborétumba.

A **Gyermekvédelmi Csoport** feladatai többek között a javaslatétel gyermekvédelmi intézkedésre, a hatósági beavatkozást kísérő szociális segítő munka ellátása, a gyermek családba való visszahelyezésének elősegítése és utókövetése, valamint a területben lakóhellyel rendelkező, szakellátásban nevelkedő gyermekek ügyeinek koordinálása. A csoportban dolgozó esetmenedzserek a hatósági intézkedést kísérő esetkezelés során részben együttműködnek a Család- és Gyermekjóléti Csoportban dolgozó családsegítővel, de szükség esetén önállóan is végeznek szociális segítő munkát.

2020-ban a Családsegítő és Gyermekjóléti Központ látóterébe került veszélyeztetett kiskorúak közül 84 gyermek volt hatósági intézkedésben érintett, amelyből 53 hátrányos helyzetűnek-, 31 halmozottan hátrányos helyzetűnek nyilvánított. Az előző évek tapasztalatához hasonlóan a korcsoporti megoszlásra jellemző, hogy az érintettek többsége 6-13 év közötti volt. A visszahelyezésre irányuló szociális segítő

munka 17 gyermek vérszerinti családjával zajlott, egy esetben a gyámhatóság a családba való visszahelyezésről döntött.

2020-ban az esetmenedzserek az előző évekhez hasonlóan, összesen 41 esetben **tettek javaslatot gyermekvédelmi intézkedésre**, amelyet a gyámhatóság kivétel nélkül elfogadott. A családból való kiemelésre tett javaslatok száma az előző évekhez hasonlóan rendkívül alacsony volt, 3 esetben nevelésbe vételre-, 1 esetben ideiglenes elhelyezésre került sor. Az esetmenedzserek, az előző évhez hasonlóan, a védelembe vételi eljárások többségében a hatósági intézkedés mellőzésére tettek javaslatot, általában a veszélyeztetettség megszüntetésére irányuló családsegítésre való felhívás mellett. A megelőző pártfogás elrendelésére irányuló javaslatok többsége is nemleges volt, a legkisebb beavatkozás elve alapján, bízva az alapellátás keretében nyújtott szociális segítő munka hatékonyságában.

Az esetmenedzserek 2020-ban 41 alkalommal vettek részt **esetkonferencián**, amelyek szervezésében is aktívan közreműködtek. Az esetek többségében hatósági eljáráshoz kapcsolódóan (javaslat, felülvizsgálat) tartottak megbeszéléseket, de esetkonferencia összehívására a szociális segítő munka bármely szakaszában lehetőség volt. A koronavírus járványra tekintettel elrendelt veszélyhelyzet időszakában a szakmai megbeszélések, így az esetmegbeszélések és esetkonferenciák is a személyes kontaktus csökkentése érdekében részben vagy egészen online felületen kerültek megrendezésre. A meghívó leveleken feltüntetett linkhez kapcsolódva valamennyi résztvevő szakember- és kliens számára adott volt a megnyilvánulás lehetősége. Technikai probléma esetén az esetmenedzserek igyekeztek adományszervezés útján eszközöket biztosítani a családok számára, amely az online oktatás igénybevételének is alapvető feltétele volt. Ha a család, vagy az érintett szakemberek mégsem tudták megoldani az online kapcsolatot, természetesen személyes részvételre is lehetőségük volt a Családsegítő és Gyermekjóléti Központ helyiségében, a járványügyi előírások betartása mellett.

Az esetmenedzserek 2020-ban is rendszeresen részt vettek **védelembe vételi-, nevelésbe vételi-, illetve felülvizsgálati tárgyalásokon**, ahol a Családsegítő és Gyermekjóléti Központ álláspontját képviselték. A Kormányhivatal által szervezett megbeszélések a járványügyi veszélyhelyzet időszakának kezdetén személyesen kerültek megtartásra. Az Emberi Erőforrások Minisztériuma által kiadott útmutatót követően a tárgyalásokat írásbeli nyilatkozattétel váltotta fel, amelyet az esetmenedzser a gyámhatóság végzése alapján 8 napon belül tett meg.

2020-ban a veszélyeztetettség elsődleges oka az esetek többségében a szülők életvitelével, szenvedélybetegségével összefüggő probléma volt, amelynek hátterében továbbra is többnyire családi konfliktusok álltak. A családon belüli erőszakkal érintett esetek száma, az előző évekhez hasonlóan alacsony volt (7 kiskorú).

A családba való visszahelyezésre irányuló szociális segítő munka során az esetmenedzserek 17 **szakellátásban nevelkedő gyermekkel** dolgoztak, akiket gondozási helyükön látogattak, a kijelölt gyermekvédelmi gyámmal, nevelőszülői tanácsadóval együttműködve igyekeztek elősegíteni a szülőkkel, családtagokkal való kapcsolattartást és a családi körülmények rendeződését.

A XII. kerület sajátosságai közé tartozik, hogy több gyermekotthon található a területén. Azok a vérszerinti családjuktól elszakadt gyermekek, akiknél a kapcsolattartás semmilyen formája nem valósul meg és a rokonok ismeretlen helyen tartózkodnak, állandó lakóhelyként a gyermekotthon címére kerülnek bejelentésre. A hatósági intézkedést kísérő szociális segítő munka érdekében a Gyermekvédelmi Csoport esetmenedzserei 2020-ban is esetgazda feladatokat láttak el, a gyermekvédelmi gyámmal és a gondozási hely szakembereivel együttműködve igyekeztek felkutatni a vérszerinti rokonok tartózkodási helyét, a kapcsolattartás megindítása és az esetleges visszahelyezés érdekében felvették a kapcsolatot az illetékes család- és gyermekjóléti központtal.

A Gyvt. 40/A. §-a alapján a Családsegítő és Gyermekjóléti Központ a gyermek családban való nevelkedésének elősegítése és veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a gyermekjóléti szolgáltatáson túl egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat biztosít, amelyek közül a kórházi szociális munkát és a kapcsolattartási ügyelet-, valamint a gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálat koordinálását a Gyermekvédelmi Csoport munkatársai látják el.

A **kórházi szociális munka** során 2020-ban 33 jelzés érkezett, amelyek többsége válsághelyzetben lévő várandós anyákkal, sok esetben kiskorú, szakellátásban nevelkedő kismamákkal és újszülött gyermekükkel

kapcsolatban jelzett veszélyeztetettséget. Az esetmenedzser a kríziskezelés során a kórházi személyzettel, az érintett szülőkkel és családtagokkal való személyes találkozást követően minden esetben felvette a kapcsolatot a tényleges tartózkodási hely szerint illetékes család- és gyermekjóléti központtal és a védőnői szolgálattal, valamint szükség esetén javaslatot tett gyermekvédelmi intézkedésre a gyermek biztonságba helyezése érdekében. A járványügyi veszélyhelyzet időszakában a kórházi szociális munkásnak a személyes jelenléttel járó ügyelet ellátására nem volt lehetősége, így a kommunikációt telefonon, e-mailen és online felületen bonyolította.

A Családsegítő és Gyermekjóléti Központ a kapcsolattartási ügyelet keretében 2020-ban 13 család esetében biztosított felügyelt kapcsolattartást bírósági és gyámhatósági döntések alapján, összesen 45 érintett személy részvételével. A koronavírus járvány miatt elrendelt veszélyhelyzet időszakában az Emberi Erőforrások Minisztériuma által a 40/2020. (III. 11.) kormányrendelet alapján kiadott Útmutató a család- és gyermekjóléti szolgáltatást nyújtók részére c. dokumentum előírta, hogy a személyes kontaktussal járó kapcsolattartási ügyeletet szüneteltetni kell, amelyre az intézményben 2020. március 11. napjától május 22-ig került sor. Az újra indulást szabályozó minisztériumi útmutató alapján, a Családsegítő és Gyermekjóléti Központ a feleket nyilatkozattételre hívta fel arra vonatkozóan, hogy kívánják-e pótolni a járványügyi veszélyhelyzet időszakában elmaradt kapcsolattartásokat, amelyet ténylegesen egyetlen család sem vett igénybe. A határozat által érintett, illetve védett korban lévő családtaggal rendelkező felügyelt kapcsolattartások, a felek megállapodása alapján, továbbra is online felületen valósultak meg, azonban a találkozások többségét május 23. napjától már személyesen, a járványügyi előírások betartásával biztosította az Intézmény.

A felügyelt kapcsolattartással érintett családok a gyermekjóléti szolgáltatást és az egyéb speciális szolgáltatásokat (pszichológiai tanácsadás, mediáció, család- és párterápia) a hivatalos nyitvatartási időben, az illetékes családsegítőnél és/vagy esetmenedzsernél vehették igénybe. 2020-ban a kapcsolattartási ügyeletet látogató családok közül 9 esetben zajlott szociális segítő munka a családi konfliktusok-, életviteli problémák rendezése érdekében.

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet által előírt módon a Gyermekvédelmi Csoport vezetője minden elmaradt kapcsolattartásról tájékoztatást küldött a felügyeletet elrendelő szerv (ideiglenes intézkedés esetén a bíróság, végleges döntésnél a területileg illetékes gyámhatóság) felé, felülvizsgálatra irányuló eljárás egy esetben indult.

A **gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálat** adekvát hívásainak száma 2020-ban az előző évekhez hasonlóan minimális volt. A hívásokat az ügyeletet ellátó kollégák a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság által kiadott szakmai ajánlásnak megfelelő adatlapokon rögzítik, szükség esetén jelzést tesznek az illetékes család- és gyermekjóléti központ felé. 2020-ban egy esetben került sor jelzésre, illetve néhány esetben a Családsegítő és Gyermekjóléti Központ kliense telefonált, akit a kollégák, a kríziskezelő segítő beszélgetést követően, az esetmenedzserhez/családsegítőhöz irányítottak.

A 2020-as év során az **Óvodai és Iskolai Szociális Segítők** a korábban kialakított ügyeleti rendszerben látták el a feladataikat az állami és önkormányzati köznevelési intézményekben. Az alapítványi és egyházi iskolák esetében jellemzően csak összekötő szerepek alakultak ki. Kialakításra került a munkavégzéshez szükséges infrastruktúra. A csoportban kilencen dolgoznak heti rendszerességű ügyeleti rendszerben.

A szociális segítők bemutatkoztak a tantestületi értekezleteken, az óvodák, iskolák segítségével elkészültek a tájékoztató anyagok a szülők számára, melyek elérhetők a faliújságokon, valamint az iskolák honlapjain. Februárban az éves Gyermekvédelmi Tanácskozáson jelen volt az óvodai és iskolai szociális segítő csoport is. A munkacsoport tagjai a koronavírus járvány első hullámában tartották az iskolákkal a kapcsolatot, s emellett részt vettek a Hegyvidéki Segítő Központ munkájában (pl. ebédhordásban, bevásárlásban, védőmaszkok kiosztásában), valamint a nyári időszakban a Mátyás táborban vállaltak feladatot. Az őszi időszakban havi rendszerességű Covid -19 tesztelés mellett tértek vissza az iskolákba, óvodákba.

Az oktatási intézmények elfogadták a kollégák jelenlétét, akik elsősorban az iskolapszichológusokhoz tudnak könnyen és jól kapcsolódni, s részt vesznek a gyermekvédelmi team munkájában. Az óvodai és iskolai szociális segítő az egyéni segítség keretében felkereshetik a szülőket, diákokat, pedagógusokat, aki

információval, tanácsadással, hivatalos ügyek intézésével, szociális ügyintézésrel tud segítséget nyújtani. Rendszeresen konzultál más segítőkkel és beavatkozik az iskolákban zajló krízishelyzetekbe. Részt vesz és felkérésre moderálja a szülő-tanár megbeszéléseket. Csoportokban végzett tevékenységek során a pedagógus kérésére megfigyeli a tanulókat csoportos helyzetben, közösség fejlesztő, pályorientációs csoportfoglalkozásokat tart, esetenként szülőcsoportot szervez.

A gyermekekkel utcai, lakótelepi szociális munkát ellátó **Ifjúsági Közösségi Tér** (továbbiakban Tér) életében a 2020-as év számos kihívást hordozott, amit a járványhelyzet tovább nehezített. Az év első felében az előző évben “teressé” váló fiatalok integrálása, megtartó közösségi formálása volt az elsődleges cél. Hétfőnként védett, strukturált idősav került bevezetésre a 12-15 éveseknek, Kamaszkodó néven. Heti fórum bevezetésével a fiatalok ötleteit, javaslatait csatornázták be a mindennapi munkába. A Tér minden napjára strukturált programokat szerveztek, mivel a bejárók életében fontos a rendszer és az alternatív szabadidő eltöltés lehetőségeinek biztosítása.

A járvány hazai kitörése mindezt a folyamatot félbeszakította, március 18-a után online, egy közösségi portálon nyithatott csak ki a Tér, a szokott rend szerint 14 és 20 óra között. Emellett telefonos ügyelet indult, felvették a kapcsolatot a Térbe járó fiatalokkal, igyekeztek utánajárni, hogy mindenki rendben van-e, és kinek miben lehet segíteni. Szorosabbra fűzték a szakmai kapcsolatot több másik ifjúsági közösségi térrel, az együttműködés/ együtt gondolkodás reményében.

A kezdeti 4-5 fős napi online elérés áprilisban napi 15-20 főre gyarapodott, és ez a szám a szigorú intézkedések lazításáig kitartott. Az online munka elsődleges célja a meglévő kapcsolatok megtartása és a krízisintervenció volt, egy hónap után pedig már hasonlóan bizalomteli légkör alakult ki, mint korábban a Térben. Ekkor jelentek meg először direkt módon a tanácsadó és mentor tevékenységek.

Nyárra a Tér fokozatosan újra nyithatott: a fiatalok előzetesen bejelentkezhetek, továbbá egy időben 8 kliens vehetett igénybe bármilyen szolgáltatást az épület területén (ezt a számot a júniusi újrainvitásakor fokozatosan emelték fel a kezdeti 1-3 főről). A nyitvatartási időben (hétköznaponként 14-20 óra között, az év végén, a 20 órakor kezdődő kijárási tilalom időszakában 19 óráig) megvalósuló ügyelet mellett az online jelenlétet is igyekeztek megtartani a közösségi oldalakon. Az épületben kötelező a maszkhasználat, a lázmérés és a kézfertőtlenítés. A belső terek szellőztetése kezdetek óta csak korlátozottan volt megoldható, a szeptemberben kiépített szellőztetőrendszer ezt a régi problémát orvosolta.

A Tér munkatársai folytatták mentorálási, ifjúságsegítő tevékenységüket, továbbá speciális szolgáltatásként egész évben pályaválasztási tanácsadást is biztosítottak a fiataloknak egy külsős szakember segítségével. A szigorítások és a bezárások ellenére arányait tekintve a járvány ellenére is tudta hozni a Tér a szokásos forgalmát. A betérő fiatalok száma (168 fő) is hasonló, mint a korábbi években, akik közül idén 31 fiatalot több mint 10 alkalommal értek el. Az év során elért 168 fiatal közül 67 fővel a Tér tavaszi bezárása alatt is tudták rendszeresen tartani a kapcsolatot online felületeken.

Az éves látogatások száma összesítve 1402 alkalom volt, aminek harmada online térben valósult meg.

Életkor (év)	Fiú (fő)	Lány (fő)	Összesen (fő)
13 év alatti	11	10	21
14-17	76	29	105
18+	22	20	42
Összesen	109	59	168

Amikor csak lehetett, az év során folyamatosan változatos programokat szerveztek a Térben, vagy külsős helyszíneken. A Tér programkínálatát az év elején átadott mázsfal nagymértékben színesítette.

3.2. Gyermekek napközbeni ellátásának, gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása, ezen ellátások igénybevétele, s az ezzel összefüggő tapasztalatok

Gyermekek napközbeni ellátásának biztosítása – kerületünkben a bölcsődei ellátás igénybevétele során a kerületi gyerekek élveznek előnyt. Az ellátás keretében biztosított gondozásért a szülők térítési díjat fizetnek, melynek összegét befolyásolja a gyermek családjában az egy főre jutó jövedelem nagysága, illetve a gyermek lakóhelye.

A Svábhegyi Bölcsőde engedélyezett férőhelye 120 fő, éves feltöltöttsége átlagosan 78,68 %-os volt a 60,82 %-os kihasználtsággal szemben. A férőhelyek kihasználtságát, a statisztikai adatokat a COVID járvány nagymértékben befolyásolta. Több szülő elővigyázatosságból otthon tartotta gyermekét, illetve az ősze jelentkezett és felvett gyermekek közül is többen megváltoztatták bölcsődei felvételi szándékukat. Előfordult, hogy visszamondták a férőhelyet és az is, hogy elhalasztották a kezdés időpontját. Az ős folyamán 46 gyermek kezdte meg bölcsődei életét.

Az ingyenes étkezést – az előző évhez hasonlóan – átlagosan a gyermekek fele vette igénybe, gondozási díj megfizetésére a bölcsődébe járók 60 %-a volt kötelezett. Ingyenességet az év folyamán ellátott 168 fő gyermek közül 30 fő három vagy többgyermekes családban nevelkedő, 1 fő SNI, 3 fő tartós betegség miatt, 56 fő a szülői nyilatkozat alapján kapott. Ennek megfelelően 78 gyermek után fizettek a szülők étkezési díjat. Ebből a díjból 2020-ban az intézménynek 2 855 185 Ft, a gondozási díjból 5 838 365 Ft bevétele származott.

Összességében a tavalyi évet a fennálló járvány határozta meg. Az intézmény két hónapig, a központilag elrendelt rendkívüli szünet idején zárva tartott. Nyitás után a munkatársak körében is előfordultak COVID megbetegedések, de teljes bezáráásra a továbbiakban nem volt szükség. A csoportok egymástól történő elkülönítése következtében mindig csak az adott egységet kellett bezárni.

A Zugligeti Bölcsőde 120 férőhelyen (engedélyezett férőhely: 96 fő, 24 fő szünetelt) 70 %-os feltöltöttséget mutatott a tavalyi évben, a beíratott gyermekek száma 120 fő volt.

Az intézményben a játszóházi szolgáltatás 9 hónapon át volt nyitva. A járványhelyzetre való tekintettel decemberben gyerekeknek szóló, adventi ajándékok készítését bemutató – online elérhető – kisfilmekkel igyekeztek segíteni a karácsonyi készülődést. Az Almafa játszócsoportba 37 család járt heti rendszerességgel, a Napocska időszakos gyermekfelügyeletet 25 kisgyermek vette igénybe. Az előző évihez képest mindkét szolgáltatás esetében emelkedett az igénybe vevők száma, így elmondható, hogy a szolgáltatások elnyerték a szülők tetszését.

A játszóházi szolgáltatás díja 500 Ft/óra, a szülők a napi 2 óra időtartamban itt töltött időszakért összesen 482 500 Ft-ot fizettek. Az időszakos gyermekfelügyelet 10 havi bevétele (étkezés+ ellátási díj) összesen 1 512 020 Ft volt.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre 7 gyermek volt jogosult, a 3 vagy többgyermekes családok száma 21 fő volt. 2020-ban étkezési térítési díjkedvezményben 60 fő részesült, ami a gyermekek 50 %-a. Gondozási díjat 61 fő fizetett, 3.656.400 Ft összegben.

A március hónapban kialakult járványhelyzet miatt a munkatársak többsége az otthonában töltötte az első 2 és fél hónapot. A zárás első napjától ügyelet biztosítására került sor az épületben. Mivel 4-5 hétig a szülők is otthon tartották a gyermekeiket, ezért a munkatársak részt tudtak venni a kerületi idősok ellátásában, valamint jutott idő a csoportszobák, az utcai kerítés festésére és kerti munkák végzésére is. Április közepétől 3-4 kisgyermek kérte az ügyeletet, majd egyre többen vették igénybe. A nyílt napot még sikerült megtartani, a bölcsődei beiratkozások online zajlottak.

Júniusban újra kinyitották az intézményt, a munkatársak is alig várták a visszatérést, sokakat megviselt a bezártság. A szülői értekezletet az udvaron, megfelelő távolságban és maszk viselése mellett sikerült megtartani.

A nyárra tervezett konyha felújítás a kialakult helyzet miatt a szülők kérésére elmaradt, a kivitelezés 2021-ben valósul meg.

Nyár végén a Bölcsődék Egyesülete Karantén pályázatot írt ki, amire a Zugligeti Bölcsőde egy mesével pályázott. A „Manófalva csodái” kapcsán egy kreatív élményparkot építettek a gyermekeknek, főképp újrahasznosított anyagok felhasználásával.

A szeptember nehezen indult, több szülő döntött úgy, hogy a bölcsődei férőhelyet nem veszi igénybe. Voltak olyan szülők, akik bár elkezdték a beszoktatást, de később otthon tartották gyermeküket, és kérték a férőhelyük bizonytalan ideig történő fenntartását. Decemberben 60 kisgyermeknek biztosított a bölcsőde ellátást.

Az intézmény 1980. november 19-én kezdte meg működését, a 40 éves évfordulót a bölcsőde életét bemutató kisfilmekkel és a régi eszközöket bemutató kiállítással ünnepelték meg; nagyon várják, hogy a hozzájuk látogató vendégek számára is megtekinthető legyen.

A Krisztinavárosi Bölcsőde engedélyezett férőhelye 96 fő, a feltöltöttség megközelítőleg 70 %. A csoportokban átlagosan 10 kisgyermek volt. Az év folyamán már megfigyelhető volt, hogy egyre alacsonyabb életkorú gyermekek szülei veszik igénybe a bölcsődei szolgáltatást. Ennek eredményeként 2020 szeptemberében egy csecsemő és egy tipegő csoport is indult.

2020 decemberében az ingyenesen étkezők száma 38 fő volt, közülük 7-en három vagy többgyermekes családból érkeztek, 2-en SNI miatt, 29-en pedig szülői nyilatkozat alapján kaptak kedvezményt az étkezést illetően. A bölcsődében összesen 8627 adag ételt fogyasztottak el a gyermekek 2020-ban, ennek ellenértéke 5 038 168 Ft, míg az ingyenes étkezőknek 4449 adag étel készült, 2 598 216 Ft értékben. A tavalyi év folyamán összesen 4 213 687 forint összegű gondozási díj folyt be.

2020-ban nem volt szükség ügyeleti ellátás biztosítására, hiszen a Covid helyzet miatt a nyári zárás elmaradt.

A Bölcsőde sajátos nevelési igényű gyermekeket is ellát, ez a számok tükrében a 2020-as évben 2 gyermeket jelentett.

Gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása – A gyermekvédelem alapvető célja, hogy a gyermeket csak akkor emeljék ki családi környezetéből, ha ellátása veszélybe kerül. Ebben az esetben a gyermeknek az átmeneti otthonban történő elhelyezését kell kezdeményezni. Ilyenkor a megfelelő gondozás biztosítása mellett az a további feladat, hogy a szülő, a Családsegítő és a Gyermekjóléti Központ, valamint az ideiglenes gondozást biztosító átmeneti otthon összehangolt csapatmunkával a gyermek sorsát mielőbbi, végérvényes megoldással – lehetőség szerint a családba történő visszahelyezéssel – rendezze. Amíg ez megtörténik, addig az átmeneti ellátás biztosítja az érintett gyermek számára a családi környezetet.

A cél a családok széthullásának megelőzése. Ezért az életvezetési problémák vagy más szociális és családi krízis miatt otthontalanná vált, esetleg védelmet kereső szülőt és gyermekét, a válsághelyzetben lévő bántalmazott vagy várandós anyát, illetve a szülészettről kikerülő anyát és gyermekét, valamint a várandós anya kérelmére az anya élettársát vagy férjét a Családsegítő és Gyermekjóléti Központ ideiglenes, együttes elhelyezésben és ellátásban részesíti.

A Gyvt. által előírt átmeneti gondozást – gyermekek és családok részére egyaránt – ellátási szerződések útján oldjuk meg, a kapcsolattartó mindkét esetben a Családsegítő és Gyermekjóléti Központ.

Az ellátási szerződés útján megbízott szolgáltatók minden esetben értesítik a Családsegítő és Gyermekjóléti Központot a család vagy a gyermek(ek) felvételéről. A Családsegítő és Gyermekjóléti Központ a családgondozás folytatásával, az otthonok családgondozójával kialakított együttműködés

keretében közreműködik a kimeneti lehetőségek felkutatásában, a gyermekek „hazagondozásában”, a családok lakhatásának rendezésében, egzisztenciális biztonságuk megteremtésében.

Az ellátás során folyamatos a kapcsolat a két intézmény családgondozója között. Ez a közös munka kiterjed az ügyintézésben nyújtott segítségre, a család életvitelének, mindennapi működési rendjének újragondolására, amely az átmeneti ellátás mielőbbi megszüntetését eredményezheti.

Budapest Főváros IX. kerület Ferencváros Önkormányzata (gyermekek átmeneti otthona)

A Fehérholló utca Gyermekek Átmeneti Otthona 18 éves korig nyújt átmeneti ellátást, ha a gyermek időlegesen felügyelet és ellátás nélkül marad. Az ellátást a Családsegítő és Gyermekjóléti Központ javaslata alapján veheti igénybe a családban élő gyermek. Testvérek elhelyezése esetén a szolgáltatási díjon felül napidíjat kell fizetnünk. 2020-ban kerületünkől nem volt ellátott az intézményben.

SOS Krízis Alapítvány (családok átmeneti otthona)

A Sorsunk és Jövőnk Szeretetszolgálat felmondását követően az ellátást az SOS Krízis Alapítvány biztosította tovább. Az Alapítvány 1997 óta a fővárosi gyermekvédelem meghatározó szereplője. Három otthont és ún. kiléptető lakásokat tart fenn. Az otthonok a IV., a XIV. és a XVI. kerületekben találhatóak, és bármelyikben ellátásba kerülhetnek a rászorulóak, elhelyezésük emiatt még gyorsabban megoldható. A szolgáltatási díj összege naponta 1 200 Ft személyenként, az ellátási idő 12 hónap, ami az ellátott kérésére 6 hónappal, illetve tanköteles korú gyermek esetében a tanév végéig meghosszabbítható. Az otthon házirend szerint működik, amelynek szabályai minden bentlakóra kötelező érvényűek.

A szolgáltató a Családsegítő és Gyermekjóléti Központunk által jelzett, maximum két, kerületi illetékességű család egyidejű elhelyezésére vállalt kötelezettséget (8 fő erejéig). Szabadkapacitás esetén ez a létszám túlléphető. Szerződésünket 2018. október 1-jei hatállyal kötöttük, érvényessége 2023. szeptember 30-áig tart.

2020-ban 7 fő (2 család) került be az intézménybe, a családokban 4 gyermek él, az elhelyezésekért 1 406 400 Ft-ot fizettünk.

4. A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatainak, továbbá a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők ellenőrzésének alkalmával tett megállapítások bemutatása

Valamennyi bölcsődében sor került éves tűz- és munkavédelmi ellenőrzésekre, valamint kormányhivatali-népegészségügyi ellenőrzésre, amelyek során megállapított hiányosságok minden esetben pótlásra kerültek.

5. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gyvt. előírásai alapján (milyen ellátásokra és intézményekre lenne szükség a problémák hatékonyabb kezelése érdekében, gyermekvédelmi prevenciók elképzelések)

Családsegítő és Gyermekjóléti Központ

- Az intézmény életében nagy változást hoz a 2021-es évre tervezett költözés, ami az infrastruktúra átalakulásán túl várhatóan szervezeti átszervezést is szükségessé tesz.
- A 2021-es évben a jogszabálymódosítások mentén elektronikus adatszolgáltatási kötelezettsége van az intézménynek, emiatt szükséges az informatikai háttér fejlesztése.

Svábhegyi Bölcsőde

- A Bölcsőde nagyszabású felújításával minden elképzelésük megvalósult. Korszerű, tiszta, jól felszerelt intézményben tudják nyújtani a szolgáltatást.

Zugligeti Bölcsőde

- Konyhafelújításra, korszerűsítésre elnyert pályázat megvalósítása.

Krisztinavárosi Bölcsőde

- A környezet- és egészségtudatosság jegyében az előző évben megvalósult a kiskertek kialakítása az Intézmény udvarán, ahol a növényeket a gyerekekkel együtt gondozhatják, ezt a programot szeretnék továbbra is életben tartatni.

6. A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása (amennyiben a településen készült ilyen program), valamint a gyermekkorú és a fiatalkorú bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása

A gyermekkorú és fiatalkorú bűnelkövetők száma a 2020. évben – a koronavírus-járványnak köszönhetően – nagymértékű csökkenést mutatott. Az előző évi 29 fővel szemben 2020-ban összesen 6 fiatalkorúval szemben indítottak rendőrségi eljárást.

A tavalyi év abból a szempontból eltér a korábitól, hogy a 6 bűncselekmény közül háromnak ugyanaz a két kiskorú lány volt az elkövetője. A lányok kerületi, míg 2 fiú más kerületben lévő nevelőotthonban van elhelyezve.

Az elkövetett bűncselekmények miatt indult eljárások száma:

- lopás: 2
- testi sértés: 1
- garázdaság 1
- kábítószer fogyasztás/birtoklás: 1
- rablás: 1

A kábítószer fogyasztás miatt egy családban nevelkedő, 17 éves lány ellen indult eljárás. A testi sértés, valamint a 2 lopás elkövetői intézetben nevelkedő, 16 és 17 éves lányok. Az első esetben a még 14. életévét be nem töltött társukat bántalmazták. A lopásnál egyik esetben a szintén kiskorú társukat károsították meg, a másik ügyben pedig az igazgatói irodából loptak.

A garázdaság elkövetője szintén egy nevelőotthonban nevelkedő 17 éves lány, aki egy gyermekkorú társával verekedett össze az intézet épülete előtt. Utóbbi gyermek életkora miatt (12 év) mentesült a büntetőjogi felelősségre vonás alól.

A 2 másik kerületben elhelyezett, intézetben nevelkedő 16 és 17 éves fiúk rablást követtek el a XII. kerület területén. A fiatal sértettet egy park belsejébe csalták, ott több alkalommal mindketten megütötték, megrúgták, majd elvették a földön fekvő sértett cipőjét és mobiltelefonját. A cselekmény tárgyi súlyára tekintettel mindketten a mai napig előzetes letartóztatásban vannak. A nyomozás során, egy X. kerületben elkövetett lopás, valamint egy V. kerületben elkövetett garázdaság miatt ellenük indult eljárás is XII. kerületi hatáskörbe került.

A fiatalkorúak tettüket a rablás kivételével minden esetben beismerték, azonban azok okairól –legalábbis a rendőri szakban – nem beszéltek. Ennek oka lehet egyrészt, hogy a kihallgatásokon a törvényes képviselő – apa, anya, gyám – jelenléte feszélyezi őket, másrészt, hogy ők maguk sem tudnak választ adni a kérdésre. A Rendőrség tapasztalata szerint az intézeti nevelteket nagyfokú közöny és "nemtörődömség" jellemzi.

A XII. kerületben – a KLIKK-en keresztül, a BRFK és az iskolák között létrejött együttműködési megállapodás alapján – „Bűnmegelőzési Tanácsadó” kezdte meg munkáját a 2012/2013-as tanévtől. Ezt a munkakört továbbra is a BRFK XI. kerületi Rendőrkapitányság egyik bűnügyi tisztje látja el. Feladatai közé tartozik az állandó iskolai jelenlét, előadások tartása, szülői értekezleteken való részvétel, eseti megbeszéléseken való jelenlét. Az iskolák eszközt és külön helyiséget tartanak fenn számára. A XII. kerületben a Sashegyi Arany János Általános Iskola és Gimnázium, a Városmajori Gimnázium és Kós Károly Általános Iskola, valamint a Budai Középiskola vesz részt a programban, azonban a járványhelyzetre tekintettel előadások megtartására nem került sor.

2014 szeptemberétől a BRFK XII. kerületi Rendőrkapitánysága, ezen belül jelenleg a bűnüldözési alosztály egyik munkatársa drog-prevenációs összekötő tiszti feladatokat lát el. Ő – igény szerint – a szülők részére előadást tart az iskolákban a droggal kapcsolatos veszélyekről, valamint havonta egy alkalommal személyes, havonta 2 alkalommal pedig telefonos ügyeletet tart. A COVID miatt a személyes megjelenés ebben az esetben sem volt biztosított.

A BRFK XII. kerületi Rendőrkapitányság területén Iskola Rendőre program működik. Ennek keretében ősszel, a tanévkezdés során rendőri jelenlétet biztosítottak az iskolába érkező és távozó diákok biztonsága és balesetmentes közlekedése céljából, a közlekedésbiztonság szempontjából legveszélyeztetettebb XII. kerületi iskoláknál. A 2020. évben szeptemberben valósult meg a program és 5 iskolát érintett.

A 2017. év végén a bűnüldözési alosztály állományából kiképzésre került egy DADA tiszt, aki – veszélyhelyzeten kívüli időszakban – 3 általános iskolában tart megelőző-felvilágosító órákat. Foglalkozik továbbá a 2017-ben 2. osztályos – jelenleg már 5. osztályos – tanulókkal is, akiket a tervek szerint 8. osztályos korukig kísér végig. 2020-ban a járványhelyzet miatt 1 DADA oktatásra került sor.

7. A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés keretében milyen feladatok, szolgáltatások ellátásában vesznek részt civil szervezetek (alapellátás, szakellátás, szabadidős programok, drogprenvenció stb.)

A már említetteken kívül a Családsegítő és Gyermekjóléti Központ számos civil szervezettel működik együtt.

A legfontosabbak:

A hajléktalanellátással és gyermekvédelemmel foglalkozó Menedékház Alapítvány Műhely Projektje kölcsön bicikliket biztosít a Tér fiataljai számára.

A gyermekvédelem területén több mint 25 éves tapasztalattal rendelkező Kék Vonal Gyermekkrízis Alapítvány munkatársa tartja a szupervíziót a Tér dolgozói számára.

A Kompánia Alapítvány Alter Közösségi Terével rendszeres szakmai kapcsolatban áll a Tér, mivel a két Tér gyerekei átjárnak egymáshoz és mindkét Teret látogatják.

Az ifjúsági szervezeteket tömörítő Ifjúsági Szolgáltatók Országos Szövetsége szabadidős ifjúsági programokon való részvételi lehetőségeket biztosított a Tér fiataljai számára.

A járványhelyzet mentén a kliensek anyagi nehézségeinek áthidalására adományt biztosított a Magyar Vöröskereszt, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat és a Tündérpakk alapítvány.

